

“ЦВЕТНИТЕ СПОМЕНИ НА ГРЕХА”

/етюди, критики, фрагменти/

Тази книга е продължение на сборника с есета и критически статии и отзиви на Владимир Шумелов “Накърнимото” /изд. Жанет-45, П.2004г./. Част от заглавието е своеобразна реплика на Кафка /”... той /писателят/ е изкупителната жертва на човечеството, той позволява на хората невинно, почти невинно да се наслаждават на греха...”/. Текстовете са подбрани на принципа на “представителната извадка” и са подредени в три раздела, посочени в подзаглавието. Текстовете са публикувани на страниците на търновските издания - алм. “Света гора”, в-к “Артфорум” и старозагорския в-к “Литературен глас”. Книгата, според автора, “няма претенции да йерархизира” текстове и автори / както правеше тоталитарната “априлска” критика, със своите субординиращи списъци/. Ценността на тази книга, пак според автора, се дължи на “езика” и – колажен, елиптичен, ексецентричен, автоцитатен, епатажен, авторефлексивен /без да изпада в нарцисизъм/. Ползва се и “неотявлен” постмодерен жаргон в умерени количества. Авторът възразява и на Йордан Ефтимов, че е радетел на “контракултурата”. Четейки необемните текстове, виждаме, че Т. Ман е съвсем прав, като казва, че :” Писателят е човек, който пише по-трудно от другите хора”. Така е. Само графоманът пише леко и вдъхновено, понеже не се изправя непрекъснато пред “невъзможността” и безсмислието да се пише. Този психологически синдром важи най-вече за критиката, където основанието за написване на текста непрекъснато се самосаботира. В този дух можем да кажем, че “краткостта е сестра на таланта” – в смисъл, че е по-важно това, което авторът премълчава може би...

В раздела “критика” авторът се занимава с оня дефицитен жанр, който е прието да наричаме “оперативна” критика. Освен, че окуражава и окриля, такъв отзив ориентира автора в изработването на това капризно нещо - вкусът. Особено, ако честно написана. Във всеки български град, който функционира като литературен център, винаги има действаща литературна критика. Особено, ако има и университет с хуманитарни факултети, какъвто е случаят с Търново, но какъвто не е случаят с Бургас например, където между академично-дисертационните писания и актуалната литературна рефлексия няма изградени мостове. Освен оперативно-критическите опуси, Шумелов ни предлага и есеистични размисли-фрагменти върху световната литература. Срещаме проникновени страници за един Самюел Бекет, който още не е намерил адекватната си рецепция у нас. Сред “неразбраните” автори сигурно би попаднал и един Ф.Селин, един Томас Бернхард или Уилям Бъроуз. Тоест тези, които традиционно се дамгосват като “космополити”. В този дух на Шумелов сигурно му е трудно да вирее в патриархалния Търновград, където “родолюбците” сигурно са над допустимия минимум. В книгата са описани и свръхактуални събития от обществения живот – набезите на един високопатриотичен народокултуртрегер и президентски “съветник”/И.Г./, върху данъкоплатските левчета за култура, за да се пре/издава един култов социалистически реалист – Ант.Дончев, от чиито писания псовяват доста членовете на националистическите групировки. Позната история. Но нека тези знаци на времето остават и в книги – понеже пресата почти не ги забелязва. Всъщност, помислих си, след като изчетох книгата – Шумелов не е ли “представителна извадка” на поредното изгубено поколение. Дете на депресията, на резигнацията, меланхолията /т.е. “черната злъчка”/, на тъгата /като “застояла кръв”, както казват римляните/, задухът, но в черният дроб, натравян систематично и съзнателно с алкохол, “пиян, дано аз ще да забравя”... Да, има няколко страници, посветени на пиенето, понеже... всъщност ясно защо. Фекалната метафорика, своего рода българска инфантилност – тази изконно българска немощ да се справим с “живота”, няма как да попадне в текстове писани за литературни обекти, но ужасния и контекст и облъхва всеки текст, дори, когато е херметично затворен в своята ирационална съпротива на живота по български. Към тези размисли склоняват редовете писани за Виктор Пасков, чийто обезпамятаващ “ексил” е трудно обясним за масовия българин, вероятно поради особената чистоплътност, непозната по нашите ширини. Всъщност чувството за реалност у нас винаги е на размитата граница между абсурда и обитаването му. Мисля, че все пак книгата на Шумелов се опитва да направи невъзможното – да назовава “позора”, да посочва честта... Книга, която те кара да мислиш. Нещо безполезно у нас – но другата перспектива е по-отчайваща...

Ники Жекова

